

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Vår ref.:
25/1017-2/HIMO

Deres ref.:

Dato:
06.10.2025

Medietilsynets høringssvar – Endringer i personopplysningsloven – Aldersgrense for barns samtykke ved bruk av informasjonssamfunnstjenester

Innledning

Medietilsynet viser til Justis- og beredskapsdepartementets høringsbrev 7. juli 2025 om forslag til endringer i personopplysningsloven om aldersgrense for barns samtykke ved bruk av informasjonssamfunnstjenester (sosiale medier mv.). Medietilsynet oversender med dette vårt høringssvar.

Medietilsynet er statens fag- og tilsynsorgan på medieområdet. En del av Medietilsynets samfunnsoppdrag er å bidra til at barn og unge kan ha en aktiv og trygg digital hverdag. Medietilsynet kartlegger barn og unges medievaner gjennom ulike typer undersøkelser, og utarbeider informasjon og råd for å styrke den kritiske medieforståelsen i befolkningen. Medietilsynet er også Norges Safer Internet Centre sammen med hjelpelinjen Kors på Halsen. Medietilsynet koordinerer innsatsen for en trygg digital oppvekst på direktoratsnivå, og leder et samarbeidsorgan der sek andre statlige etater deltar. I 2024 la samarbeidsorganet frem Handlingsplan for trygg digital oppvekst.¹

Medietilsynet har i en årrekke hatt ansvaret for oppfølgingen av regelverket knyttet til aldersgrenser på filmer og programmer, og fører tilsyn med at lov om beskyttelse av mindreårige mot skadelige bildeprogrammer mv. (bildeprogramloven) overholdes. I utkast til ny lov om digitale tjenester² er Medietilsynet foreslått som en vedkommende myndighet etter Forordning (EU) 2024/1689 om et indre marked for digitale tjenester (DSA).

¹ https://www.medietilsynet.no/globalassets/publikasjoner/handlingsplan-digital-oppvekst/241025_handlingsplan_digital_oppvekst.pdf

² Høringsnotat 7. juli 2025 om forslag til lov om digitale tjenester (digitaltjenesteloven) Gjennomføring av europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2022/2065 om et indre marked for digitale tjenester og om endring av direktiv 2000/31/EF

Medietilsynets merknader til forslaget

Overordnede betraktninger

Medietilsynet støtter regjeringens initiativ til å gjennomføre lovendringer som reduserer risikoen for barn og unge ved bruk av informasjonssamfunnstjenester.

Flere informasjonssamfunnstjenester behandler personopplysninger i vid utstrekning og på en måte som gjør det vanskelig å ha oversikt over hvilke opplysninger som samles inn og hvordan opplysningene brukes. Utstrakt innsamling og behandling av personopplysninger utgjør en risiko for barns personvern.

Medietilsynet anerkjenner at personvernregelverket er et sentralt virkemiddel for å regulere internettplattformer der forretningsmodellen er knyttet til persondata. Vi vil samtidig understreke at en økt aldersgrense for barns samtykke til behandling av personopplysninger på informasjonssamfunnstjenester, ikke alene vil være et egnet virkemiddel for å beskytte barn og unge mot skadelig innhold og design på denne typen tjenester. Forslaget om å øke aldersgrensen i personopplysningsloven § 5 første ledd, må etter tilsynets syn sees i sammenheng med myndighetenes øvrige tiltak på området for å sikre barn og unge en trygg digital oppvekst, herunder gjennomføringen av DSA i Norge og forslaget til lov om aldersgrense for bruk av sosiale medier.

Endring av aldersgrense for barns samtykke ved bruk av informasjonssamfunnstjenester fra 13 til 15 år

Medietilsynet støtter regjeringens forslag om å øke aldersgrensen for når barn kan samtykke til behandling av personopplysninger ved bruk av informasjonssamfunnstjenester fra 13 til 15 år.

I 2017 var Medietilsynet en av høringsinstansene som støttet den någjeldende aldersgrensen på 13 år ved gjennomføringen av personvernforordningen i norsk rett, særlig under henvisning til barns ytrings- og informasjonsfrihet. En sentral forutsetning for Medietilsynets vurdering av aldersgrensen den gang, var imidlertid at tilbyderne forenklet sine brukervilkår og samtykkeerklæringer, slik at de ble forståelige for yngre brukere. Medietilsynet deler departementets vurdering i punkt 5.2 i høringsnotatet om at denne forutsetningen ikke har slått til i praksis.

Datainnsamlingen til de globale aktørene har i dag en kompleksitet og et omfang som etter Medietilsynets vurdering gjør det tilnærmet umulig for barn å forstå konsekvensen av hva de faktisk samtykker til. Personvernkommisjonen vurderte i 2022 at forbrukere har svært begrensede muligheter til å ivareta eget personvern, blant annet under henvisning til at det er «umulig å ha oversikt over hvem som samler inn personopplysninger, hva opplysningene brukes til, og hvilke konsekvenser det kan ha i fremtiden».³ Utviklingen av ny teknologi, særlig KI-teknologi, gjør dette bildet enda mer komplekst enn ved vurderingen av aldersgrensen ved innføringen av personvernforordningen i norsk rett i 2018. Etter Medietilsynets syn, fremstår behovet for beskyttelse og styrking av barns personvern enda tydeligere i dag. Medietilsynet vurderer at en økning av aldersgrensen fra 13 til 15 år vil være forholdsmessig, sett opp mot barns ytrings- og informasjonsfrihet og rett til selvbestemmelse.

Tilbydernes verifisering av barnets alder og foreldres samtykke

I høringsnotatet vises det til at ordlyden i personvernforordningen artikkel 8 ikke fastsetter noen spesifikke plikter for hvordan tilbyderne må undersøke eller verifisere alderen på

³ NOU 2022:11 punkt 9.5.3

brukerne sine. Videre fremgår det at det implisitt stilles krav om at tilbyderne må utøve en «rimelig innsats» for å verifisere alder. Når det gjelder foreldresamtykke, er det gitt nærmere regler i forordningens artikkel 8 nr. 2, der det kreves at tilbyderne treffer «rimelige tiltak» for å verifisere at samtykke er gitt av en med foreldreansvar, «idet det tas hensyn til tilgjengelig teknologi». Den nærmere rekkevidden av tilbydernes ansvar for å verifisere brukernes samtykke og foreldresamtykke fremstår uavklart.

Medietilsynet merker seg departementets vurdering av at personvernforordningen artikkel 8 ikke åpner for at det fastsettes supplerende plikter i nasjonal rett for hvordan tilbyderne må gå frem for å undersøke og verifisere brukernes alder. Medietilsynet vil i denne sammenheng påpeke at økningen av aldersgrensen vil ha en begrenset praktisk betydning så lenge tjenestene ikke har noen form for aldersverifisering. Vi vet at en stor andel barn under 13 år bruker informasjonssamfunnstjenester i dag og at tjenestene ikke tilbyr foreldresamtykke.

Medietilsynet vurderer likevel at en økning av aldersgrensen kan ha en viss signaleffekt. Dersom lovendringen, og formålet med denne, kommuniseres utad på en tydelig måte, kan økningen av aldersgrensen føre til økt bevissthet blant barn og foreldre om risikoen som er forbundet med behandlingen av personopplysninger ved bruk av ulike informasjonssamfunnstjenester.

Konsekvenser for eksisterende samtykker

Departementet har bedt særskilt om høringsinstansenes syn på spørsmålet om hvilken konsekvens en økning av aldersgrensen vil ha for eksisterende samtykker. Medietilsynet er enig i departementets vurdering av at formålet med å øke aldersgrensen tilsier at endringen også bør gjelde for eksisterende samtykker, og støtter i utgangspunktet den løsningen departementet skisserer. Samtidig ser Medietilsynet noen utfordringer knyttet til hvordan dette skal gjennomføres i praksis, særlig sett hen til mangelen på reelle aldersverifiseringsløsninger på tjenestene.

Utvidelse av det geografiske virkeområdet

Departementet foreslår å utvide det geografiske virkeområdet for aldersgrensen, slik at den også vil gjelde for tilbydere som er etablert i andre EØS-land. I høringsnotatet vises det til at det er usikkert om aldersgrensen vil kunne håndheves overfor tilbydere som er etablert i andre EØS-land, da dette vil avhenge av etableringslandets interne rett. Dersom aldersgrensen lar seg håndheve overfor tilbydere i andre EØS-land, er Medietilsynet enig med departementet i at en utvidelse av det geografiske virkeområdet kan gi en økt grad av beskyttelse og en mer forutberegnelig aldersgrense for personer i Norge.

Med hilsen

Hanne Beate Nistad Sekkelsten
Fungerende direktør

Hilde Kjensmo
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen underskrifter